

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Cyrlometodějská teologická fakulta

Katedra křesťanské výchovy

Studijní obor: Sociální pedagogika – Výchova ve volném čase

Návrh příměstského divadelního tábora

Bakalářský projekt

Autor: Marie Kolaříková

Vedoucí práce: Mgr. Marcela Fojtíková Roubalová, PhD.

Olomouc 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářský projekt vypracovala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

Poděkování

Děkuji Mgr. Marcela Fojtíkové Roubalové, PhD. za vedení mého bakalářského projektu, za rady, které mi poskytla a za její trpělivost.

Také děkuji svému bratrovi Vojtěchu Kolaříkovi za podporu a motivaci při psaní mého bakalářského projektu.

Obsah

Úvod.....	6
1 Centrum pro rodinu Veselí nad Moravou	6
1.1 Historie	6
1.2 Sídlo	7
1.3 Cíle a činnost.....	7
1.4 Financování	9
1.5 SWOT analýza	10
2 Charakteristika projektu – příměstský divadelní tábor	11
2.1 Příměstský tábor.....	11
2.2 Cílová skupina tábora.....	12
2.3 Konkurenceschopnost a propagace tábora	12
2.4 Cíl tábora.....	13
2.5 Místo konání tábora.....	13
2.6 Náklady	14
3 Program divadelního tábora.....	16
3.1 Pondělí.....	17
3.1.1 8:30 – 9:00 Zahájení tábora	17
3.1.2 9:00 – 10:00 Seznamovací aktivity	18
3.1.3 10:30 – 12:00 Aktivity na hlubší vzájemné poznání (plus jiné)	19
3.1.4 13:00 – 14:30 honička a improvizální aktivity.....	20
3.1.5 15:00 – 16:00 Hry a improvizální aktivity	23
3.2 Úterý.....	25
3.2.1 9:00 – 10:00 Přestavení pohádky	25
3.2.2 10:30 – 12:00 Hry, rozehrávání scének	26
3.2.3 13:00 – 14:30 Vycházka	28
3.2.4 15:00 – 16:00 Hry	28

3.3	Středa.....	29
3.4	Čtvrtek.....	30
3.4.1	9:00 – 10:00 Hry, literární aktivity	31
3.4.2	10:30 – 12:00 Nácvič představení	32
3.4.3	13:00 – 14:30 Literární aktivity	33
3.4.4	15:00 – 16:00 Hra, literární aktivity	34
3.5	Pátek.....	35
3.5.1	8:30 – 9:30 Ranní kruh, dobrý anděl	36
3.5.2	9:00 – 10:00 Výroba kostýmů, rekvizit a kulis.....	36
3.5.3	10:30 – 12:00 Hra, dodělávání kulis	37
3.5.4	13:00 – 14:30 Nácvič představení	37
3.5.5	15:00 – 16:00 Hry, hádání	37
3.6	Sobota.....	39
3.6.1	Hra, slovní rozvíčka	39
3.6.2	9:20 – 10:30 Nácvič představení	40
3.6.3	10:30 – 11:00 Příchod rodičů, sourozenců, prarodičů	40
3.6.4	11:00 Vystoupení O dvanácti měsíčkách.....	40
3.6.5	11:30 Společný oběd – opékání špekáčků, volná zábava	40
	Závěr	41
	Seznam literatury	42

Úvod

Projekt se zabývá návrhem příměstského tábora s divadelní tematikou. Představí organizaci, pro niž je tábor koncipovaný, dále pořadatelskou část, a nakonec představí samotný program.

První část se věnuje představení organizace, která byla vybrána jako zastřešující pro pořádání tábora. Jde o Centrum pro rodinu Veselí nad Moravou. Text se prvně zabývá historií centra, která je spojená s arcidiecézním centrem pro rodinu v Olomouci. Dále blíže představuje cíle centra a s nimi spojené činnosti, které v průběhu celého roku pořádá, z nichž mnohé jsou dlouhodobě vyhledávané. Rozebírá silné i slabé stránky organizace a dává příklady toho, čemu by se centrum mohlo věnovat a na co by si mělo dát pozor. Taktéž popisuje finanční hospodaření centra a s tím spojená úskalí.

Další část projektu se pak věnuje organizační složce pořádání tábora. Definuje cílovou skupinu a počet účastníků. Popisuje, že forma uskutečnění bude příměstská, představuje místo konání a rozebírá konkurenceschopnost tábora v okolí. Rozebírá finanční náročnost tábora, která má taktéž podstatnou roli. Nakonec popisuje cíle tábora, které sledují jak rozvoj dětí jako osobností, tak jejich schopností a dovedností.

Poslední část projektu obsahuje program samotného divadelního tábora, ve kterém jsou konkrétně popsány aktivity na jednotlivé dny, které jsou tematicky zaměřené. To zahrnuje i práci se zpětnou vazbou a dojmy získanými od dětí.

Přestože projekt ukazuje konkrétní podobu programu, může se stát během realizace, že dojde ke změnám. To v závislosti na individuálních schopnostech a potřebách dětí a jejich zkušenostech s divadlem.

1 Centrum pro rodinu Veselí nad Moravou

1.1 Historie

Vzniku samotného veselského centra, předcházela vznik arcidiecézního Centra pro rodinný život v Olomouci. To vzniklo v roce 1990 a do současnosti je pastoračním centrem arcidiecéze olomoucké. Zaměřuje se na širokou klientelu. Rodiny, manžele, nezadané, děti, seniory, muže a ženy. Nabízí pro ně aktivity, setkání, přednášky, školení, poutě, poradenství apod. Dále také vydává časopis Rodinný život, který se zabývá, různými aspekty rodinného života od výchovy dětí po duchovní život rodiny. Takto centrum působí od svého začátku a slouží své arcidiecézi. Na popud centra a bývalého olomouckého arcibiskupa Jana Graubnera, poté vznikla jednotlivá

centra po celé diecézi. Na začátku jich bylo celkem 21. Cílem jejich založení bylo přiblížit pastorační aktivity lidem přímo v jednotlivých děkanátech. Děkanátní pastorační centra jsou jakousi prodlouženou rukou toho prvního olomouckého a naplňují jeho poslání a cíle podpory křesťanské rodiny. [1] Některá z center z personálních důvodů zanikla, ale velké množství jich stále působí. V děkanátu Veselí nad Moravou jsou to dokonce dvě centra, jedno ve Veselí a druhé v nedaleké Strážnici. To veselské vzniklo v roce 2007 a od jeho začátku je jeho vedoucí Lenka Zemanová. Dříve byly v centru dvě pracovnice, dnes ho má na starost už jen paní Zemanová, která se při pořádání větších akcí musí spoléhat na dobrovolníky. Téměř od počátku vzniku se centrum kromě své vlastní pastorační činnosti zapojuje také do chodu města. Podílí se na rodinné politice města Veselí a na koncepci komunitního plánování sociálních služeb, tak že se účastní schůzí těchto orgánů. Taktéž spolupracuje se Spolkem pro kulturu a rozvoj Zarazic, kterému pomáhá při pořádání Zarazických dnů. Mimo město se podílí na některých akcích Strážnického centra pro rodinu. [2]

1.2 Sídlo

Centrum sídlí ve městě Veselí nad Moravou, jelikož je děkanátním městem. Je tedy k dispozici pro celý děkanát, který může jeho služeb využívat. Převážně jej však využívají lidé z Veselí a sousedních Vnorov, ale i ze Strážnice, ve kterém se nachází spřátelené centrum. Konkrétně se centrum nachází v prostorách bývalé základní školy, v místní části města Zarazice. Přesná adresa je Zarazická 57, Veselí nad Moravou, 698 01. [3] Prostory dnes spravuje Veselské kulturní centrum. Je využíváno různými spolky a uskupeními, ale i jednotlivci k pronájmu. Plní funkci komunitního centra pro tuto část města, nachází se zde například Spolek pro kulturu a rozvoj Zarazic. [4] Ale hlavně je sídlem Centra pro rodinu Veselí nad Moravou. Prostory školy si pronajímá od zmiňovaného kulturního centra. Hlavní zázemí Centra pro rodinu se nachází v jedné z bývalých tříd, ze které je vytvořena klubovna. V ní je prostor k odkládání šatů, umyvadlo, kuchyňská linka, stoly s židlemi, válenda, dětský koutek, a také volný plac s kobercem.

1.3 Cíle a činnost

Během roku pořádá centrum celou řadu aktivit, a to jak jednorázových, tak pravidelných. Těmi se snaží naplňovat své cíle a pastorační plán, daný olomouckým arcibiskupstvím.

Cíle centra pro rodinu:

- *podporovat instituci rodiny ve společnosti*

- *prosazovat pevné morální hodnoty, které tvoří základ lidské osobnosti*
- *zaměřit se na upevňování a plný rozvoj manželského a rodinného života*
- *podporovat zdravé fungování rodin a mezilidských vztahů*
- *pomáhat rodinám v jejich úsilí být dobrým místem pro výchovu dětí*
- *zprostředkovávat vzdělávací a poradenské aktivity*
- *nabízet prostory pro vzájemné setkávání všech věkových skupin*
- *pořádání akcí a volnočasových aktivit pro rodiny s dětmi*
- *vytvářením programů přispět k tomu, aby se rodiny vzájemně setkávaly, pomáhaly si a dostávaly takovou podporu, kterou pokládají za užitečnou [3]*

V souladu se svými cíli pořádá Centrum pro rodinu široké spektrum aktivit. V rámci činnosti předepsané z Olomouce se věnuje přípravě snoubenců k manželství či pořádá přednášky s duchovní tematikou např. adventní zamyšlení před Vánoci. Organizuje pouť rodin na Svatý Antoníněk a účastní se Arcidiecézní poutě rodin na Svatý Hostýn, kde se schází všechna rodinná centra z arcidiecéze.

Kromě aktivit doporučených přímo z Olomouce, má centrum celou řadu pravidelných činností, které nabízí a naplňuje jimi své cíle. Sdružuje několik skupin mladších i starších žen na modlitby matek a jednu skupinu mužů na modlitby otců. Příznivci sportu mohou využívat přátelských volejbalových utkání. Pro rozvoj kreativity za pomoci ručních prací a tvoření je k dispozici Ženský klub Ester. V klubu se vyrábí různé věci z korálků, adventní věnce, velikonoční dekorace, šije, ale i peče chleba. Další skupinou, které se centrum ve své činnosti věnuje jsou maminky na rodičovské dovolené. Pro ty nabízí dva kluby Sedmikrásek a Opička (ten se koná v dětské herně Opička). V klubech si mohou maminky vzájemně sdílet své zkušenosti, zapojit své děti do kolektivu, rozvíjet jejich dovednosti s pomocí různých her a říkanek.

Mimo pravidelné činnosti pořádá centrum i jednorázové akce. Jedná se například o přednášky na různá témata, besídky dětských klubů Sedmikrásek a Opička, Valentýnskou stezku pro manžele a zamilované, přípravu k porodu apod. Největší jednorázovou akcí je pak Pohádkový les. Ten se za vysoké účasti rodin koná každý rok v zámeckém parku ve Veselí nad Moravou.

Pro děti jsou po parku připravená stanoviště s úkoly, které plní a u toho na ně dohlížíjí dobrovolníci v pohádkových kostýmech. Po splnění všech aktivit obdrží děti odměnu.

Poslední činností, kterou Centrum pro rodinu vykonává je poradna pro ženy a dívky a rodinná poradna. Snaží se pomáhat hledat řešení v těžkých životních situacích jakými může být například domácí násilí či neplánované těhotenství a předávat kontakty na odborníky jako jsou právníci, psychologové apod. [2]

1.4 Financování

Aby se mohlo Centrum pro rodinu více rozvíjet a zlepšovat své služby založilo v roce 2014 zapsaný spolek.[3] Arcibiskupství totiž na činnost centra nijak nepřispívá, pouze platí jeho vedoucí paní Zemanovou. Díky tomu, že se centrum stalo spolkem může žádat o dotace a peníze z nich využívat na svůj provoz, vybavení a pořádání akcí. Peníze z dotací totiž hrají pro centrum zásadní roli už jenom z toho důvodu, že nesídlí ve vlastní budově, ale musí platit nájem.

Centrum podává pravidelně žádost o dotaci na Jihomoravský kraj, město Veselí nad Moravou a na Veselské kulturní centrum. Mimo peníze od zmíněných institucí hospodaří centrum také s finančním darem od veselské charity a jiných drobných dárců. [2]

1.5 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
Kluby pro matky s dětmi Ženský klub Ester Modlitby matek a otců Pohádkový les	Oslovování školních dětí
Příležitosti	Hrozby
Spolupráce se strážnickým centrem Spolupráce se Spolkem pro kulturu a rozvoj Zarazic Letní tábor	Zvýšení nájmu Nedostatek financí

1.5.1.1 Silné stránky

Mezi silné stránky centra patří bezesporu jeho pravidelné akce, které pořádá už několik let a má stále dostatek zájemců. Jsou to zejména kluby pro matky na rodičovské dovolené a jejich děti. Dále pak rukodělný Ženský klub Ester a modlitby matek a otců. Hlavně ale pohádkový les, který je největší akcí centra a účastní se jej velké množství rodin s dětmi z Veselí i okolí a má dlouholetou tradici.

1.5.1.2 Slabé stránky

Slabou stránkou centra jsou aktivity pro školní děti. Tuto věkovou skupinu se nedaří příliš oslovit. V minulosti zkoušelo centrum organizovat kroužky pro děti, ale účast byla malá. Důvodem tohoto neúspěchu může být vysoká konkurence v této oblasti. Ve Veselí se totiž nachází jak Základní umělecká škola, tak Dům dětí a mládeže. Dohromady nabízí dětem velké množství způsobů, jak mohou trávit volný čas a špatně se jim tak konkuruje.

1.5.1.3 Příležitosti

Dobrou příležitostí veselského centra pro rodinu je navázaná spolupráce se strážnickým centrem. Umožňuje centřům vzájemně si předávat zkušenosti a osvědčené postupy při práci s

klienty. Také se můžou společně podílet na financování a propagaci a tím představit svoje služby širšímu spektru lidí a posílit tak postavení rodin ve společnosti. Větší viditelnost činnosti pak může přilákat více dárců. Stejně tak spolupráce se zarazickým spolkem může přinést podobné benefity, a ještě více ukotvit činnost centra v regionu.

Další z příležitostí centra je letní příměstský tábor pro děti. V minulosti centrum pořádalo několik ročníků a vždy o něj byl velký zájem. Měl dobré ohlasy, více zájemců, než jaká byla kapacita, a kromě dětí z Veselí se jej účastnily i děti ze sousedních Vnorov. Avšak z personálních důvodů se tábor přestal konat. V letošním roce by se měl tábor obnovit. Tábory jsou dobrým způsobem, jak zase jiným způsobem zviditelnit činnost centra a zaměřit se na cílovou skupinu, která služeb tolik nevyužívá.

1.5.1.4 Hrozby

Obě hrozby centra se týkají peněz. Ta první se týká zvyšování nájmu. Jelikož centrum nesídlí ve vlastních prostorech velkou část z jeho výdajů pokrývá nájemné, které platí kulturnímu centru. Doposud se jedná o částku 60 000 Kč na rok, částka se má však zvyšovat. Toto zvyšování je pro centrum ohrožující, protože je nevýdělečnou organizací závislou pouze na zdrojích z dotací a darů. V případě, kdy se mu zvýší nájemné, dojde k omezení množství peněz přiděleného jeho činnosti.

Druhou hrozbou je celkový nedostatek financí. V případě, že centrum nedostane dotace ve výši, ve které potřebuje přímo to ohrozí jeho činnost. Nebude mít totiž dostatek peněz, aby mohlo pořádat akce, a tak nebude moci plnit své cíle. V této situaci se již téměř ocitlo, když pořádalo Pohádkový les. Město mu snížilo příspěvek a hrozilo, že se nepodaří pokrýt náklady na uskutečnění lesa. Situaci se podařilo vyřešit díky tomu, že se do spolufinancování zapojila místní pobočka obchodního řetězce Kaufland, která pořádání lesa podpořila za podmínky propagace řetězce. [2]

2 Charakteristika projektu – příměstský divadelní tábor

Následující část projektu přechází od informací o organizaci, pro kterou je tábor určen k přímé charakteristice projektu. Tedy cílům, účastníkům, konkurenci, propagaci, nákladům a na závěr samotnému programu tábora.

2.1 Příměstský tábor

Divadelní tábor bude uskutečněný jako příměstský, tedy bez přespávání. Děti ráno přijdou a odpoledne po skončení programu odejdou na noc domů. Tato forma plní roli *sociální služby*

pro děti zaměstnaných rodičů o prázdninách [5] – přináší několik výhod. Umožní dětem prožít zábavný den plný aktivit a poznání nových kamarádů, a zároveň mohou zůstat na noc v pohodlí domova. To ulehčí rodičům, kteří nemusí řešit kam dát dítě o prázdninách, když oni musejí do práce. Nemusí jim vymýšlet žádný zvláštní program a zároveň jim to nenaruší rodinou večerní rutinu.

Další výhodou je nižší cena příměstských táborů. Neplatí se částka navíc za přespání a platí se méně za jídlo, tím že snídaně a večeře se odehrávají doma. Poslední z výhod oproti pobytovým táborům, které se často odehrávají na hůře dostupných místech, je, že ty příměstské se většinou odehrávají v blízkosti zastavených částí měst a jsou tak snadněji přístupné i pro ty co nemají vlastní auto.

2.2 Cílová skupina tábora

Tábor je určený pro děti ve věku 9–15 let. Zejména pro ty, které mají rádi divadlo, tvořivé hry a chtěly by takto prožít svůj volný čas o prázdninách. Zkušenosti s dramatickým oborem, hraním divadla či jen samotná návštěva nějakého divadelního představení však nejsou podmínkou k účasti. Naopak pokud děti tahle tématika zajímá, ale ještě neměly příležitost nic podobného vyzkoušet a zažít je pro ně tábor dobrým způsobem, jak vše zmiňované poznat. Kapacita tábora je 20 dětí, proto aby děti měly možnost se zapojit a vyzkoušet všechna cvičení a aktivity. Vedoucí budou mít při menším počtu účastníků možnost více se dětem věnovat a skutečně každého do programu zapojit.

2.3 Konkurenceschopnost a propagace tábora

Ve Veselí velké množství táborů, a to jak především příměstských, tak i pobytových nabízí Dům dětí a mládeže. Ale v nabídce DDM se v současnosti nenachází žádný s divadelní tematikou. [6] To může být příležitost pro centrum, jak oslovit se svou nabídkou i školní děti, které jsou jejich slabou stránkou. Zájem o dětské divadlo ve Veselí a okolí totiž je. Dokazuje to Základní umělecká škola, která má v nabídce literárně-dramatický obor. O tento obor je na ZUŠ dlouhodobě velká poptávka, která je větší, než co umožňuje kapacita, a tak se na všechny zájemce nedostane. A právě to může být šance na přilákání dětí a důvod k uspořádání divadelního tábora. Děti, které se o divadlo zajímají a chtěly by si ho vyzkoušet, ale u přijímaček se na ně nedostalo, můžou zatím zkusit tábor. Zde pro ně budou připravené aktivity, které by dělaly v dramatu a utvrdit se v tom, jestli je to opravdu baví a chtějí se divadlu dále věnovat. Stejně tak může být tábor dobrým místem pro děti, které už literárně-dramatický obor navštěvují, ale mají ho rády natolik, že jim o prázdninách schází.

K propagaci tábora můžou dobře posloužit Veselské listy. Jedná se o měsíčník města, který dostává do schránky, každá domácnost ve městě. Slouží k informování občanů o tom, co dělo nebo jaké akce se plánují. Centrum pro rodinu v něm pravidelně inzeruje nabídku svého programu. Dále může centrum zprávu o konání tábora vyvěsit na své facebookové stránce. O přehledu dění v centru se taktéž zasazuje veselská římskokatolická farnost, které tlumočí to, jaké akce se pořádají v ohláškách. Případně kdyby centrum mělo peníze k propagaci navíc, může využít pronájmu reklamních ploch po městě.

Propagace a pořádání tábora může být také dobrým způsobem, jak zviditelnit činnost jako takovou a představit ji i lidem, kteří doposud o centru neslyšeli.

2.4 Cíl tábora

Podle průzkumu [7] očekávají rodiče od táborů, že se zde jejich dětem dostane osobnostního rozvoje, interaktivního učení, zábavy a sounáležitosti. Tyto požadavky si klade za cíle také tento tábor. Chce spojit děti se stejnými zálibami a umožnit jim vytvořit nová přátelství, ve kterých se můžou vzájemně rozvíjet. Ukázat a dát jim možnost vyzkoušet si divadelní improvizaci; tedy jaké to je vytvořit něco bez předchozí přípravy. Naučit je pracovat s příběhem, jak se nad ním zamýšlet a dále ho rozvíjet. Vést je k vzájemné spolupráci a respektu na jevišti a při hraní improvizčních her, tak aby nikdo nezůstal upozaděný. Zároveň taktéž nebát se prosadit svůj nápad, umožnit jim ukázat svoji kreativitu. Dát dětem možnost předvést svoje schopnosti při hrách i při závěrečném vystoupení. Vnést do jejich života kulturu prostřednictvím zhlédnutí inscenace profesionálního divadla.

Mimo klasické cíle, které se nemusí tolik lišit od ostatních táborů se tento zaměří také na podporu rodiny ve městě, což je jedním z hlavních a důležitých posláních centra pro rodinu. Program závěrečného setkání v poslední den tábora by se měl podílet na podpoření komunity a sdružování rodin. Rozvinout vztahy, které si děti během tábora vytvořily a posunout je na další úroveň tím, že seznámí i rodiče, čímž se může zvýšit pravděpodobnost dalšího setkávání. Nabídnout příbuzným možnost strávení odpoledne u vystoupení dětí, opékání, pobytu na čerstvém vzduchu a příležitosti ke sdílení se mezi rodinami.

2.5 Místo konání tábora

Tábor se bude odehrávat v jihomoravském městě Veselí nad Moravou v místní části Zarazice v prostorech komunitního centra, kde sídlí i Centrum pro rodinu. K dispozici jsou prostory

klubovny Centra, tělocvična, jídelna s kuchyní a sociální zařízení. Součástí budovy je i velká zahrada s travnatou plochou a dětským hřištěm s průlezkami, skluzavkou a houpačkou. Na zahradě se taktéž nachází dřevěné pergoly s posezením a dlážděné prostranství (zde bude probíhat závěrečné vystoupení dětí).

Kousek od budovy centra protéká městem řeka Morava a vedle ní se táhne Bařův kanál. Přes oba toky se klenou mosty a nacházejí se za nimi rozsáhlé pole a louky které vybízejí k vycházkám do přírody (kam se děti v jeden z táborových dnů také vypraví).

Budova centra je dobře dostupná. Nachází se sice v krajní části města, ale v blízkosti hlavní silnice. Z obou stran města k ní vede cyklostezka a přímo před budovou se nachází autobusová zastávka a nedaleko také vlaková. Proto nebude problém s každodenním dojížděním dětí na tábor.

2.6 Náklady

Položka	Cena
Prostory	825 Kč (roční pronájem 60 000 Kč)
Strava – obědy	$(130 \text{ Kč} \times 4) \times 20 = 10\,400 \text{ Kč}$
Strava – svačiny	$(30 \text{ Kč} \times 8) \times 20 = 4\,800 \text{ Kč}$
Závěrečný den – občerstvení	900 Kč
Doprava do Brna a zpět	$(52 \text{ Kč} \times 2) \times 20 = 2\,080 \text{ Kč}$
Vstupenka do divadla	$200 \text{ Kč} \times 20 = 4\,000 \text{ Kč}$
Výdaje na instruktory	$[(105 \text{ Kč} \times 2) \times 4] + (200 \text{ Kč} \times 4) + [(130 \text{ Kč} \times 4) \times 4] + [(30 \text{ Kč} \times 8) \times 4] = 4\,680 \text{ Kč}$
Materiály na vystoupení	1 500 Kč
ČÁSTKA NA DÍTĚ	1 460 Kč

2.6.1.1 Prostory

Vzhledem k tomu, že se bude tábor odehrávat v sídle centra bude tomu odpovídat i nižší cena. Roční pronájem činí 60 000 Kč. Cena za užívání budovy během tábora se odvíjí od denní sazby, která je cca 165 Kč. Protože děti budou pobývat v Zarazicích pět dnů (bez středy, kdy se jede do Brna) cena za nájemné vychází na 825 Kč.

2.6.1.2 Strava – obědy

Obědy pro děti budou na tábor dováženy z některé z lokálních restaurací, kde se ceny za menu pohybují okolo 130 Kč. Případné dohřátí obědů a samotné stravování už proběhne přímo v centru v kuchyňce a jídelně.

Na pití budou mít děti k dispozici po celý den čistou vodu.

2.6.1.3 Strava – svačiny

Svačiny bude pro děti připravovat někdo z vedoucích v prostorech kuchyňky. Cena je vypočítaná podle současných přibližných cen potravin a porcí, které děti potřebují k nasycení. Vzorovou svačinou může být bílý jogurt s müsli a ovocem či pečivo se sýrem a zeleninou.

2.6.1.4 Závěrečný den – občerstvení

V poslední den tábora bude probíhat v rámci ukončení společný den s rodinou. Pro děti a jejich příbuzné budou připraveny špekáčky na společné opékání u ohně. K dispozici bude samozřejmě také chléb a dochucovadla v podobě kečupu a hořčice. Částka je za občerstvení je orientační, dle aktuálních cen, na počet účastníků tábora. Rodiče a ostatní, kteří na ukončení dorazí předem nahlásí, zda mají o opékání zájem a nahlásí počet špekáčků. K finančnímu vyrovnání pak dojde na místě.

2.6.1.5 Doprava do Brna a zpět

Jízdenka z Veselí nad Moravou do Brna přes Kyjov, vychází na 12 zón. Cena lístku pro děti do patnácti let je 52 Kč [8], přičemž je potřebují dva; na cestu tam i zpět. Protože výprava do Brna bude čítat více jak 10 osob je nutností nahlášení skupiny dopravnímu systému, aby byl pro děti ve vlaku dostatečný prostor.[9]

2.6.1.6 Vstupenka do divadla

Cena vstupného na představení je pouze orientační a bude se odvíjet od aktuální nabídky divadla v době konání tábora. Nicméně brněnská divadla nabízí představení i v cenové výši okolo 200 Kč.[10]

2.6.1.7 Výdaje na instruktory

Táborové instruktory bude tvořit vedoucí centra, která má v popisu své práce pořádání akcí a je za ně placená a dále tři dobrovolníci; kdy jeden z nich bude mít zdravotnický kurz. Výdaje spojené s instruktory díky tomu nebudou tak velké. Bude je tvořit pouze strava, jízdné a vstupné do divadla. Cena stravného ani vstupného se neliší, pouze jízdné pro dospělé je dražší a stojí 105 Kč.[8] V důsledku toho, že děti budou přispívat pouze na přímé náklady spojené s instruktory bude moct být cena tábora nižší a dostupnější.

2.6.1.8 Materiály na vystoupení

Do materiálů na vystoupení se počítají výtvarné potřeby na výrobu kulis a kostýmů. Za peníze se zakoupí temperové barvy, štětce, barevné i bílé papíry a lepidla. O kartony na kulisy se požádá v obchodních řetězcích, pastelky a tužky jsou k dispozici v centru.

2.6.1.9 Cena tábora

Po započítání všech nákladů vychází cena tábora na dítě zhruba 1 460 Kč.

$(29\ 185 \div 20 = 1\ 459,25\ \text{Kč})$

3 Program divadelního tábora

Pro děti účastníci se tábora bude v průběhu jeho trvání, tedy od pondělí do soboty, v určené hodiny, připravený program. Jeho zaměření, jak vyplývá z tématu, se bude soustředit na aktivity spojené především s divadlem, tedy dramatickou, a také literární výchovou; jelikož se tyto dva aspekty v divadelní sféře prolínají.

Po dobu tábora budou mít děti možnost poznat nové kamarády, se kterými mají společné zájmy, tedy divadlo. Na každého příchozího čeká příležitost vyzkoušet si několik různých druhů nejen improvizčních her a cvičení. Dále také experimenty s psaním a vyprávěním textů. Kromě zábavy jim tyto aktivity také pomůžou rozvíjet slovní zásobu a schopnost reagovat a komunikovat. Výstupem z tábora bude secvičení a předvedení vlastního divadelního představení v poslední den, kdy budou moct rodiče, sourozenci a ostatní příbuzní shlédnout na čem děti po celou dobu usilovně pracovaly. K představení si totiž budou vyrábět vlastní kulisy a rekvizity. V neposlední řadě čeká na děti také zážitek v podobě shlédnutí inscenace profesionálního divadla i s doprovodným programem. Celým táborem se také bude prolítat duch vzájemné spolupráce, naslouchání, podpory a důvěry; tak aby se nikdo nebál přijít s nějakým nápadem, cítil se v kolektivu bezpečně a nebál se ukázat co je v něm za talent. Bez

vzájemné opory, povzbuzení a vědění, že se na lidi okolo sebe mohu spolehnout by to v divadle, ale i v běžném každodenním životě šlo jen obtížně.

Každý den bude zahájený společným ranním kruhem, kde se s dětmi společně přivítáme a povíme si na co se můžou ten den těšit. Ony nám můžou naopak povědět s čím přicházejí, jak se cítí a jaké jsou jejich očekávání. Také ukončení dne bude probíhat v podobě společného kruhu, kde se zhodnotí uplynulý den se všemi jeho aktivitami. Každý bude mít příležitost říct co se mu líbilo a nelíbilo, na co by chtěl další den navázat a podobně. Tyto společné sezení v kruhu mají sloužit mimo jiné právě k navázání zmiňované důvěry a pocitu sounáležitosti.

3.1 Pondělí

Časový úsek	Činnost
8:30 – 9:00	Zahájení tábora
9:00 – 10:00	Seznamovací aktivity
10:00 – 10:30	Svačina
10:30 – 12:00	Aktivity na hlubší vzájemné poznání
12:00 – 13:00	Oběd a polední klid
13:00 – 14:30	Honička, improvizální aktivity
14:30 – 15:00	Svačina
15:00 – 16:00	Hry, improvizální aktivity
16:00 – 16:30	Společný kruh, hodnocení dne
16:30	Odchod domů

3.1.1 8:30 – 9:00 Zahájení tábora

K zahájení tábora bude sloužit krátká úvodní scénka. Před děti předstoupí vedoucí tábora a začnou se společně bavit a záměrně si nebudou děti všímat. Předmětem jejich konverzace bude, to, jak mají rádi divadlo, a že je škoda, že neznají víc lidí, kteří by chovali k divadlu stejnou lásku jako oni. Dále navážou s tím, jak by bylo super, kdyby si mohli zahrát a nacvičit vlastní

představení, ale bohužel, že je jich málo. V tom si všimnou dětí a začnou spolu debatovat, jestli se jich nemají zkusit zeptat. Obrátí se tedy na děti a zeptají se jich, zda neznají někoho, kdo by se s nimi chtěl divadlu věnovat. Děti odpoví, že ano, že ony by chtěly, načež vedoucí reagují a co kdybychom si rovnou uspořádaly tábor, na kterém se budeme společně věnovat divadlu. Děti znovu souhlasí a vedoucí nakonec zvolají, „Vítáme ve vás na našem společném divadelním táboře!“

3.1.2 9:00 – 10:00 Seznamovací aktivity

3.1.2.1 Kdo jsem?

Cíl: Prvotní seznámení účastníků. Zjištění toho, kdo se bude tábora účastnit, s kým mám podobné záliby.

Délka aktivity: cca 20 minut

Společně se všichni posadí do kruhu, tak aby každý na každého viděl. Postupně se děti představí. Řeknou svoje jméno a popíší proč se rozhodly účastnit se tohoto tábora, co od něj očekávají a jestli mají předchozí zkušenosti s divadlem nebo nějakými dramatickými aktivitami. Poté si zopakují znovu jen jména, aby se lépe utvrdila. Následně děti vyzkouší říct jméno toho kdo sedí po jejich pravici. Zvolený dobrovolník se může pokusit vyjmenovat jména všech.

3.1.2.2 Bang se jmény

Cíl: Cílem aktivity je procvičit nově naučená jména a také postřeh a pozornost.

Délka aktivity: cca 15 minut

Popis aktivity: Všichni se postaví do kruhu. Vedoucí aktivity jednotlivě vyslovuje jména těch, kdo stojí v kruhu. Ten, kdo uslyší své jméno si musí rychle dřepnout a ti jež stojí vedle něj se snaží vzájemně „sestřelit“ toho druhého, tak že řeknou jeho jméno. Ten, kdo jméno vysloví jako druhý vypadává. V případě, že si nestihne dřepnout ten koho vyslovil vedoucí aktivity, dřív než hráči vedle něj „vystřelí“ vypadává on. Tak se hraje postupně dokud nezůstanou poslední dva hráči a hra tak nemůže pokračovat. Počet kol lze přizpůsobit zájmu dětí a znalosti jmen.

3.1.2.3 Míčky a jména

Cíl: Cílem aktivity je opět procvičení jmen a postřeh, ale také manuální zručnosti a hrubé motoriky.

Délka: 15 minut

Pomůcky: několik malých míčků, se kterými se dobře hází a dobře se chytají; případně stopky

Popis aktivity: Děti se postaví do kruhu. Ten, kdo začíná si vybere osobu, které míček hodí a řekne její jméno. Ta postupuje stejně a také si někoho vybere, je důležité, aby měl míček každý pouze jednou. Poté co míček projde celé kolo hází se znovu ve stejném pořadí, ale rychleji. Postupně se zrychluje a může se i měřit čas a stanovit si cíl, jak dlouho bude trvat, než míček obejde celé kolo. Další obměnou je přidání více míčků do oběhu, přičemž se hází stále ve stejném pořadí.

3.1.3 10:30 – 12:00 Aktivity na hlubší vzájemné poznání (plus jiné)

3.1.3.1 Místo po pravé ruce

Cíl: Procvičení jmen, budování postřehu, ale i rychlosti a obratnosti. Slouží také k rozproudění a probuzení.

Délka: 10 minut

Pomůcky: židle na počet hráčů

Popis aktivity: Rozestaví se židle směrem k sobě do kruhu, tak aby jich byl stejný počet jako hrajících dětí. Všechny až na jedno, které zůstane stát uprostřed, se posadí. To, které stojí se snaží sednout na volnou židli. Ten, kdo má volnou židli po své pravé ruce bojuje o to, aby se ten, jež stojí vprostřed neposadil s pomocí toho, že řekne něčí jméno a ten si rychle přesedne a židli obsadí. Tak se pokračuje, dokud se dítěti uprostřed nepodaří posadit a střídá ho ten, komu se v posazení nepodařilo zabránit.

3.1.3.2 Nákupní seznam

Cíl: Uvědomění si svých vlastností, poznání sebe sama a představení své osoby druhým.

Délka: 35 minut

Pomůcky: papíry, psací potřeby

Popis aktivity: Každé z dětí obdrží papír a něco napsaní. Má za úkol zamyslet se nad tím, co za vlastnosti a charakteristiky je potřeba „nakoupit“ k tomu, aby si ho někdo mohl doma „uvařit“. A k těmto jednotlivým „ingrediencím“ je také dobré připsat popisek, který pomůže při výměru. Například kelímek odhodlání, ale jen v nízkotučné verzi, nebo čerstvý zápal do divadla apod. Až budou mít všichni seznam napsaný, sesbírají se seznamy a každý si nějaký

vylosuje. Postupně se přečtou s tím, že nejprve je zkusí čtenář přiřadit a poté se daná osoba přihlásí. Ten, kdo si ji vylosoval jí pak nákupní seznam přednese s vybranou emocí a seznam vrátí zpět.

3.1.3.3 Místo si vymění...

Cíl: Zaktivizování a uvolnění atmosféry případné vzájemné poznání.

Délka: cca 10 minut

Pomůcky: židle o jednu méně než počet hráčů

Popis aktivity: Děti až na jedno se posadí na židle. To, které nesedí se postaví doprostřed a řekne nějakou větu/zadání s tím, kdo si má vyměnit místo. Například vymění se všichni, kteří mají doma kočku, přičemž jeho se tento výrok taktéž musí týkat. Ti, kteří toto zadání splňují si musejí přesehnout na jiné místo, zároveň co se ten, kdo byl uprostřed také snaží posadit. Dítě, které nemá místo a zůstalo uprostřed v aktivitě pokračuje.

3.1.3.4 Erb

Cíl: Představení sebe a svých zájmů, toho, co mě vystihuje a kým jsem druhým.

Délka: cca 35 minut

Pomůcky: papíry s předčištěným tvarem erbu, pastelky a jiné psací potřeby, nůžky, lepidlo, barevné papíry, noviny, časopisy

Popis aktivity: Děti si s pomocí pastelek, papírů a různých výstřížků z časopisů a novin vytvoří barevnou koláž, která je bude nějakým způsobem charakterizovat, bude jejich znakem jako erb býval znakem šlechticů. Nakreslí anebo nalepí, co rády dělají ve volném čase, své oblíbené zvíře, nějak ho vyzdobí k obrazu svému. Poté si děti své erby vzájemně představí a popíší co jednotlivé části erbu znázorňují.

3.1.4 13:00 – 14:30 honička a improvizální aktivity

3.1.4.1 Cyklická honička

Cíl: Rozproudění a rozpoohybování atmosféry i samotných hráčů, a také procvičení jmen.

Délka: cca 5 minut

Pomůcky: lístečky se jmény všech hráčů

Popis aktivity: Ten, kdo zadává aktivitu rozdává dětem lístečky s jménem někoho druhého, koho budou hodit. Na lístek se však nesmějí podívat a přečíst si z něj jméno, dokud se nerozprostřou po místnosti. Jakmile jsou děti rozptýlené můžou si z lístků přečíst koho mají za úkol honit. Musí tedy chytat osobu ze svého lístku a zároveň utíkat tomu, kdo chytá jeho. Ten, kdo je chycený předává lístek a odchází si sednout, zatímco chytač tím získává nový cíl. Vítězí ten, který zůstane ve hře jako poslední. [11]

3.1.4.2 Představení improvizace – brainstorming

Než s dětmi začneme zkoušet jednotlivé improvizací hry a techniky krátce jim představíme co to vlastně improvizace znamená. Nejprve je vyzveme, jestli někdo tuší, co to slovo znamená, či jestli ho jen někde slyšel a myslí si, že ví, o co jde. Nápady a myšlenky můžeme zapisovat na velký papír nebo tabuli. Poté pojmenujeme, které definice dětí se nejvíce blížily tomu, co improvizace znamená. Tedy, že jde (v našem případě) o hraní nějaké role či příběhu bez toho abychom se na ni nějak připravovali, ale předvede ji přímo na základě toho, co nás napadne. Avšak je třeba dětem také vysvětlit, že aby byla improvizace smysluplná je třeba dodržovat pár základních pravidel. Než začnu s improvizací potřebuji vědět kdo jsem; jestli nějaká pohádková postava jako např. kouzelník, ježibaba, princezna nebo babička, tatínek, paní učitelka... Dále si je třeba vyjasnit kde se nacházím, a to jak v čase, tak v prostoru. Je to současnost, vzdálená budoucnost roku 2558 nebo středověk? Na jakém to jsem místě, jde o nemocnici, cukrárnu či podzemní jeskyni? Tuto část můžeme na začátku aktivity dětem zadat. Co ta tom místě dělám? Jakou provozuji činnost? Vařím, uklízím, kradu, plížím se. Dobré je také s činností začít, aby ona improvizace nebyla jen o mluvení, ale opravdu se v ní něco dělo. A když už něco dělám je také dobré vědět proč to dělám. Kradu, protože nemám co jíst, vařím, protože mám hlad atd. Základem úspěšné improvizace jsou tedy zájmena kdo, co, kdy, kde a proč. [12]

3.1.4.3 Jsem, беру

Cíl: Prvotní seznámení s improvizací. Osmělení se a získání zkušeností pro další improvizací techniky.

Délka: cca 15 minut

Popis aktivity: Na začátku se určí pomyslné prostředí, ve kterém se aktivita bude odehrávat. Například les. První odvážlivec přijde a představí se jako nějaká věc či osoba, která se v lese nachází. Jsem strom. Další účastníci přicházejí do obrazu a buď můžou přijít se samostatnou věcí či osobou či nějak rozvinou již stávající. Jsem veverka sedící na stromě. Tak se pokračuje

v tvoření obrazu. Jakmile je obraz naplněný (nemusí se zapojit všichni najednou), ten, kdo začínal vybere jeden z nápadů a osoba, která s ním přišla začíná další kolo v novém prostředí.

[11]

Reflexe: Aktivita bude zakončena krátkou reflexí, během které budou děti moct shrnout, jaké pro ně bylo první přímé setkání s improvizací během tábora, co je překvapilo a zaujalo.

3.1.4.4 Živý stroj

Cíl: Rozvinutí představivosti a reagování na druhé. Prohlubování zkušeností s improvizací.

Délka: cca 15 minut

Popis aktivity: Na začátku aktivity je třeba určit typ stroje, který se bude v rámci aktivity provádět. Zde je to zcela na fantazii dětí či učitele, vůbec nemusí o skutečný existující stroj. Může jít třeba o stroj na zaplétání copů. Postupně po jednom zprovozňují děti stroj, tak že předvádí libovolný pohyb se zvukem až pracují všechny součástky stroje. Poté se jednotlivých součástek/dětí zeptáme co má jejich součástka ve stroji na starosti a oni nám to popíšou, například rozčesávám vlasy před splétáním. Až se se všechny části stroje představí znovu „zprovozníme“ celý stroj, tentokrát však na různých úrovních. Jak to vypadá, když jede na padesát procent, na sto až na sto padesát procent až se stroj úplně zavaří a rozpadne. [11]

Reflexe: Po několika kolech bude prostor pro děti k vyjádření se k aktivitě. Pomocí gesta ruky postupně ukážou, jak se jim aktivita líbila a jak se jim spolupracovalo. Kdo bude chtít, bude moct dodat slovní hodnocení.

3.1.4.5 Dialogy prostřednictvím jazykolamů

Cíl: Překonání ostychu z mluvení, zlepšení artikulace a celkové rozmluvení. Pracování s různými emocemi v neměnném zadání.

Délka: cca 10 minut

Popis aktivity: Vedoucí vybere libovolný jazykolam, spíše delší, tak aby se do něj dali promítnout různé emoce a sdělení; případně přízvuk nějakého konkrétního jazyka. Děti si mezi sebou vyzkouší komunikovat pouze pomocí zvoleného jazykolamu v různých polohách. Při hádce, loučení, přepadení apod. [13]

3.1.4.6 Roztočený brankář

Cíl: Vyzkoušení herecké interakce mezi dvěma postavami.

Délka: cca 15 minut

Popis aktivity: Jedno z dětí rozehraje nějakou činnost. Poté za tím přichází další, přidává se k němu a rozehrávají spolu scénku/dělají společně onu činnost. Přitom může kdykoliv někdo z dětí tlesknou a aktéři jdou do štronza, přičemž ten, kdo tleskl zaujímá pozici prvního a rozehrává na základě ní novou improvizaci. [11]

Reflexe: Roztočený brankář je první aktivitou, ve které se rozehrávají dialogy. Po prostřídání několika scének proběhne reflexe, během které se děti budou moci vyjádřit k tomu, jak se jim dařilo rozehrávat příběhy, jak se jim spolupracovalo s kolegou ve dvojici a co bylo nejtěžší.

3.1.4.7 Náhradní ruce

Cíl: Pobavení, ale také spolupráce s druhým jako by byl mnou.

Délka: cca 20 minut

Popis aktivity: Aktivitu se účastní dvě děti. Jedno má tělo a mluví a druhé je jeho rukama a gestikuluje s nimi. To, které mluví má své ruce za zády a druhé má svoje ruce provlečené pod jeho rameny. Úkolem toho dítěte, které mluví je uhádnout nebo se co nejvíce přiblížit tématu toho o čem povídá na základě pohybu rukou druhého dítěte. Téma vybrali a znají všichni, kromě toho, kdo mluví. [11]

Reflexe: Součástí aktivity je opět reflexe. Děti během ní v budou moci popsat jaké to bylo, když někdo jiný byl jejich rukama, co si během toho uvědomily, jak se jim dařilo či nedařilo hádat téma – a naopak jaké to bylo někomu dělat ruce. Reflexe se může zabývat i funkcí rukou při komunikaci.

3.1.5 15:00 – 16:00 Hry a improvizální aktivity

3.1.5.1 Malovaný příběh na záda

Cíl: Uvolnění, vnímání a propojení toho co slyším a cítím.

Délka: cca 10 minut

Pomůcky: relaxační hudba, polštáře

Popis aktivity: Děti se rozdělí do dvojic. Jeden z dvojice si lehne na polštář. Vedoucí aktivity pustí libovolnou relaxační hudbu a popisuje u toho to co má druhý z dvojice kreslit/ztvárňovat na záda. Například dující vítr, slabounký déšť, liják, stopy v blátě a jiné. V průběhu aktivity se děti prostřídají, aby zažily obě strany.

3.1.5.2 Expert ve studiu

Cíl: Posílení vzájemného aktivního naslouchání.

Délka: 15 minut

Popis aktivity: Dvě z dětí představují duo moderátora a hosta ve studiu. Přičemž to dítě, které hraje hosta neví, na co je expertem (podobné jako u náhradních rukou, ale tato aktivita se více zaměřuje na porozumění na základě řeči). To ví pouze moderátor a ostatní. Expertem může být na cokoli, čím méně skutečné tím pro aktivitu lépe, například expert na šplhání po žirafím krku. Moderátor se snaží svými otázkami přivést experta k uhádnutí své specializace. Ten mu odborně odpovídá a zkouší z řeči vyčíst na co je expertem. [11]

Reflexe: V reflexi budou mít děti příležitost probrat své prožitky z aktivity. Jaké to je mluvit a nevědět o čem, k čemu se může tato dovednost hodit a jak se cítily, když všichni okolo věděli, o čem je řeč. Případně o tom, jak jim to může pomoci při naslouchání druhým.

3.1.5.3 Samuraj

Cíl: Procvičení pantomimy a postřehu s pozorností. Naladění na další aktivitu.

Délka: 5 minut

Popis aktivity: Děti si stoupnou do kruhu. Jedno z nich začíná a jakoby zvedá nad hlavu těžký meč a u toho si námahou povzdechne. Jakmile jej zvedne nad hlavu ukáže mečem na dalšího spoluhráče v kruhu a znovu povzdechne. Ten také se zvukem zvedá těžký meč a jeho sousedé z každé strany ho v pase přeseknou těžkým imaginárním mečem s úlevným vzdechnutím. Tak se postupně různě samurajové po kruhu označují a jejich sousedé je přesekávají. [11]

3.1.5.4 Pyramida

Cíl: Zúročení nabytých improvizčních dovedností. Vzájemná kooperace s ostatními hráči.

Délka: 30 minut

Popis aktivity: V této improvizaci se postupně vystřídá celkem šest lidí. Začíná však hrát jedno dítě. To v předem určeném prostředí rozehraje nějakou scénku. Po určité době vedoucí aktivity tleskne, dítě zůstane ve štronzu a na scénu přichází další spoluhráč. Ten začíná s již přítomným rozehrávat novou scénku na v novém prostředí. Poté vedoucí znovu tleskne a podle předchozího scénáře opět přichází nový hráč a rozehrává další příběh. Tak se postupuje až k poslednímu šestému hráči. Ten rozehrává nový příběh jako poslední a po tlesknutí má za

úkol scénu ukončit a motivovaně odejít. Tím se scéna ocitá v předchozím prostředí, kdy je opět cílem ukončení děje a odchod hráče, který ho zahajoval. Tak se jde postupně pozpátku až se skončí u dítěte, které začínalo (v ději v jednotlivých scénách dochází k posunutí v čase). Poslední hráč svoji scénu také ukončí a tím končí pyramida. [11]

Reflexe: Pyramida je vrcholem improvizčních aktivit programu, během níž děti zúročí naučené dovednosti z předchozích aktivit. Shrnou dojmy z toho, jaké bylo přicházet s nápady na nové scénky, jak dokázaly spolupracovat s ostatními a jestli si myslí, že se jim dařilo si vzájemně poskytovat prostor ke hraní. Během reflexe by také mělo zaznít to, že situace vzniklé ve scénkách byly pouze na základě role a neodráží skutečné vztahy, aby nedošlo u dětí k nějakým hádkám či nedorozuměním.

3.2 Úterý

Časový úsek	Činnost
8:30 – 9:00	Ranní kruh
9:00 – 10:00	Představení pohádky, která se bude hrát
10:00 – 10:30	Svačina
10:30 – 12:00	Hry, rozehrávání scének pohádky
12:00 – 13:00	Oběd a polední klid
13:00 – 14:30	Vycházka
14:30 – 15:00	Svačina
15:00 – 16:00	Hry
16:00 – 16:30	Společný kruh, hodnocení dne
16:30	Odchod domů

3.2.1 9:00 – 10:00 Přestavení pohádky

3.2.1.1 Třešnička na dortu

Cíl: Budování a podporování vzájemného vnímání se bez použití slov.

Délka: cca 10 minut

Popis aktivity: Začíná se hrát v kruhu s rozestupy, tak aby bylo místo na délku paží. Postupně každé z dětí musí postoupit o krok dopředu, avšak po jednom. Nesmí vykročit ani se pohnout zároveň. Jestliže se tak stane začíná se znovu z výchozí pozice. Potom co všechny úspěšně vykročí, následuje další patro dortu, tedy ten samý postup. Každé dítě musí udělat samostatný krok dopředu. Jestli se pohne více dětí najednou začíná se znovu od začátku. Po úspěšném dokončení posledního patra dortu, zbývá už jen třešnička. Postup je stejný jako u pater, ale doprostřed vstoupí pouze jedno dítě. Přičemž stejně jako v předchozích případech, vykročí-li více dětí najednou začíná se od začátku.

3.2.1.2 O dvanácti měsíčkách – seznámení se

V této části programu dětem prozradíme, jaké představení si pro rodiče připraví. Dozví se, že půjde o pohádku od Boženy Němcové O dvanácti měsíčkách. Bude se vést společná diskuze o tom, kdo pohádku zná a kdo ne. Jaké jsou v ní postavy a jaké mají charakteristické vlastnosti. Tím, že si společně projdeme charakter postav si děti lépe uvědomí, jaké jsou, jak se chovají a více se s nimi sžijí a budou se jim tak lépe hrát. Poté pohádku dětem přečteme. Budeme se s nimi dále bavit o tom, jak na ně působila, co si z ní odnášejí a co je jejím poučením. Jaké hodnoty bychom si z ní měli vzít do života za příklad. A proč si myslí, že se jednotlivé postavy chovali, tak jak se chovali. A jak by se mohli zachovat lépe. Tím pomáháme dětem budovat jejich hodnotový žebříček a uvědomit si, že máme možnost volby se nějak chovat. A když budeme k sobě navzájem laskaví bude se nám lépe spolupracovat.

3.2.2 10:30 – 12:00 Hry, rozehrávání scének

3.2.2.1 Demontrace

Cíl: Zaktivizování dětí po pauze, budování soudržnosti.

Délka: cca 10 minut

Popis aktivity: Děti se rozdělí na dvě skupiny. Jedna z nich představuje demonstranty. Ti se společně dohodnou na sloganu, který budou provolávat, tedy v podstatě na tématu jejich protestu. Například Neberte nám divadla!, tento slogan budou provolávat a u toho se budou držet v sedě v kruhu, zády k sobě. Druhá skupina představuje policii, která se snaží demonstraci rozpustit. Jejím úkolem je během dvou až tří minut oddělit od sebe protestující, kdežto ti se snaží zůstat u sebe. Musí se toho snažit docílit bez lechtání, štípání nebo táhání za

oblečení. V případě, že se demonstraci podaří rozpustit vyhrává policie. Skupiny se poté vymění. [11]

3.2.2.2 Rozehrávání scének z pohádky

V této části programu zapojíme děti do vytváření podoby představení. V průběhu dopoledne se již seznámily s tím, že jako závěrečné představení pro rodiče budou hrát pohádku O dvanácti měsíčkách. Teď budou mít možnost přinést nápady toho, jak by se jednotlivé scény mohli odehrát. Na základě těchto nápadů pak vedoucí vypracují scénář, podle kterého se pohádka secvičí. Také si díky tomu budou moci udělat větší přehled o tom, jak děti fungují v konkrétní roli a dle toho rozdělit postavy.

Vedoucí rozdělí do několika menších skupin. Tématem první scénky bude spiknutí matky a Holeny proti Marušce, případně i toho, jak se toto spiknutí odráží na Marušce. Jak je upracovaná, všude pobíhá apod. Na nápady a hrubé secvičení budou mít děti cca 15 minut, poté si jednotlivé skupinky předvedou, s čím přišly. Také může následovat krátká diskuze jaký nápad se komu líbil, případně co by se dalo zlepšit. Téma další scénky bude zimní les a jeho nástrahy. Jak by se mohlo ztvárnit, že se Maruška prodírá hustým sněhem, i když se tábor odehrává uprostřed léta. Po zhruba deseti minutách si děti nápady vzájemně předvedou opět se krátce pobavíme o oceníme nápady. Třetí scénka bude pracovat s tím, jak reaguje Holena s matkou na to, když se Maruška vrátí od měsíčků. Můžou se zaměřit na jejich údiv či hamižnost, když Marušce nedají ani ochutnat. Skupiny opět odehrají, s čím přišli a následuje poslední scéna, kterou zkusí rozpracovat. Pokusí se ztvárnit a vyjádřit to, jak by mohli měsíčci vystupovat. Jaká je jejich povaha, jací jsou, jak spojit jejich důstojnost v podobě toho, že řídí roční doby a jejich laskavost, když se rozhodnout pomoci Marušce; ale zároveň nepomocť hamižné Holeně. Poslední nacvičování bude stejně jako to předchozí zakončeno vzájemným předvedením a diskuzí.

3.2.2.3 Mrazík

Cíl: Rozpohybování a odlehčení po náročnějších aktivitách.

Délka: cca 5 minut

Popis aktivity: Jde o klasickou honičku, avšak s vysvobozováním. Vedoucí určí Mrazíka (případně Mrazíky), tedy toho, kdo honí ostatní děti. Ten, koho Mrazík chytne zmrzne a nemůže se dále pohybovat. Ostatní ho můžou vysvobodit tím, že mu podlezu pod nohama, ale i u toho si musí dávat pozor, aby ho Mrazík nechytil. Mrazík se snaží všechny zmrazit. [11]

3.2.3 13:00 – 14:30 Vycházka

Po obědové pauze bude následovat procházka do nedalekých luk, které se v katastru města hojně vyskytují. Tato zdánlivě nedramatická aktivita je v programu zařazena nejen proto, aby se děti dostaly ven a nebyly celý den uvnitř budovy. Slouží také k tomu, aby se naučily čerpat sílu a inspiraci z přírody a vnímat ji různými smysly. Nejprve budou mít za úkol během vycházky pozorovat přírodu a dění kolem sebe a snažit se všimnout toho co by běžně přehlédly. Poté se společně zastavíme a posadíme se na nějakém pěkném místě, třeba ve stínu, a společně si sdělíme čeho si všimly. Dalším smyslem, který se děti zaměří bude sluch. Lehnou si či se jinak pohodlně uvelebí v trávě, zavřou oči a budou naslouchat zvukům okolo. Následně si sdělí, co kdo slyšel a budou se snažit přiřadit čemu zvuky patřily. Nakonec vyzkouší hmat a sluch. Zůstanou sedět, znovu zavřou oči a vedoucí jim vloží do rukou různé předměty z přírody. Listy, větvičky, květiny, kamínky, hlínu apod. a jejich úkolem bude pořádně je ohmatat, případně k nim přičichnou a až si to všichni vyzkouší, hádat o jaký předmět mohlo jít. Poté se dle času bude pokračovat ve vycházce nebo se vrátí zpět na svačinu.

3.2.4 15:00 – 16:00 Hry

3.2.4.1 Rychlá reakce

Cíl: Naučit se hbitosti a rychlé změny a udržení emoce.

Délka: cca 10 minut

Popis aktivity: Aktivita probíhá ve dvojicích. Jeden z dvojice stojí k druhému zády. Druhý dělá různé grimasy a úšklebky, ale v momentě, kdy se k němu první obrátí čelem musí nasadit vážnou tvář. Jakmile se zase otočí šklebení pokračuje. Tak se to opakuje po různých časových úsecích, kdy se první otáčí a druhý se zase tváří vážně. Po určité době si vymění role a vyzkouší, jaké to je v opačném případě. [13]

3.2.4.2 Heja

Cíl: Procvičení postřehu a reakcí na změnu, oživení programu.

Délka: cca 15 minut

Popis aktivity: Děti stojí v kruhu a posílají si základní pohyb, energické švihnutí rukou se slovy heja. Postupně se přidávají další pohyby se zvuky, které mají rozdílné významy. Slovy hold down, se zvednutím nohy a přikrčení rukou se mění směr. Hoboj a přitažení rukou vezme nebo

vrátí zvuky. Slovo hají s vytvořením pomyslných brýlí u očí přeskakuje jednoho hráče. U zvolání penguin party, se všichni začnou pohybovat jako tučňáci a vymění si místa. Při vyslovení slov tagadá a máchnutí rukou směrem vzhůru ostatní dodají či, čin a máchnou směrem dolů. Poslední variací je bang, kdy se místo posílání signálů po kruhu přestřeluje napříč kruhem. Když se tuto hru děti učí začínáme s nimi základním pohybem heja, ke kterému přidáme hold down. Postupně jak si osvojují princip hry se přidávají ostatní variace.

3.2.4.3 Slepci

Cíl: Vzájemné napojení se na sebe s partnerem. Budování důvěry.

Délka: cca 25 minut

Popis aktivity: Děti utvoří dvojice. Jedno z ní bude mít zavázané oči. Ten, co vidí bude provádět nevidící po prostoru a vyhýbat se ostatním dvojicím, tak aby do sebe nevrzily. V dalších kolech se po místnosti postupně rozestaví překážky v podobě židlí, stolů a jiných rozličných předmětů, které bude třeba dle instrukcí přelézt, podlézt nebo obejít. Vidící průvodce má za úkol bezpečně instruovat a navádět svého svěřence. Vždy po jednom kole mění to, kdo vidí a kdo je slepý, aby děti měly možnost vyzkoušet si obě varianty jaké to je; vodit i být voděn. [13]

Reflexe: Po vyzkoušení obou rolí, slepce i vodiče, děti vyhodnotí, v které z pozic se cítily lépe a ve které z nich si byly jistější, a která byla naopak těžší.

3.3 Středa

Časový úsek	Činnost
7:30	Sraz na nádraží
8:00 – 10:00	Cesta do Brna
10:00 – 12:00	Představení
12:00 – 13:00	Doprovodný program
13:00 – 14:00	Pauza na oběd
14:00 – 16:00	Cesta zpět, hodnocení dne
16:00	Odchod domů

Středeční program se bude od předchozích dnů lišit. Nebude začínat jako předchozí dny ranním kruhem v centru pro rodinu, ale srazem na nádraží. Děti budou mít možnost změnit prostředí a zažít opravdové divadelní představení od profesionálních herců. Může to pro ně být prostým zážitkem a odpočinkem v podobě zhlédnutí a vtáhnutí do děje příběhu. Taktéž inspirací v případě toho, že by se některé z dětí chtělo v budoucnu stát hercem či herečkou. Ale i nápadníkem toho, jak můžou zahrát nějaké emoce v představení, které si v průběhu tábora připravují pro rodiče. Pro některé z dětí to může být první setkání s profesionálním divadlem a mohou, tak objevit novou zálibu a přitáhnout ke kultuře víc i rodiče. Ať už to bude, jakkoliv toto nahlédnutí pod pokličku profesionálnímu divadlu nesmí na programu tábora s touto tematikou chybět.

Jak už bylo zmíněno začínat se bude na vlakovém nádraží a pojedete se směr Brno. Národní divadlo Brno má ve svém repertoáru i představení zaměřené speciálně na děti různých věkových kategorií. Mimo to nabízí k představením také doprovodné programy v podobě tvůrčích dílen. V těch mají děti příležitost reflektovat představení, pracovat s jazykem který byl v inscenaci využit, zasadit hru do kontextu apod. [14] Tohoto doprovodného programu budou mít děti, taktéž příležitost zúčastnit se a naučit se tak pracovat se zážitkem z představení aktivně a rozvíjet vnímání.

Po skončení programu v divadle, bude prostor na oběd, který budou mít děti nachystaný s sebou z domova. Po obědové pauze se společně vrátíme na nádraží a pojedeme zpět vlakem do Veselí nad Moravou. Během cesty bude znovu příležitost reflektovat zážitky z divadla, ale i celého dne. Bavit se o tom co si z děti z výletu odnáší, co na ně udělalo největší dojem.

Časová podoba středečního programu je spíše orientační. Přesné znění rozvrhu se bude odvíjet podle časů konání inscenací v době, kdy bude tábor probíhat.

3.4 Čtvrtek

Časový úsek	Činnost
8:30 – 9:00	Ranní kruh
9:00 – 10:00	Hry, literární aktivity
10:00 – 10:30	Svačina

Časový úsek	Činnost
10:30 – 12:00	Nácvik představení
12:00 – 13:00	Oběd a polední klid
13:00 – 14:30	Literární aktivity
14:30 – 15:00	Svačina
15:00 – 16:00	Hry, literární aktivity
16:00 – 16:30	Společný kruh, hodnocení dne
16:30	Odchod domů

3.4.1 9:00 – 10:00 Hry, literární aktivity

3.4.1.1 Zástupná rekvizita

Cíl: Rozvinutí fantazie a asociací u dětí.

Délka: cca 15 minut

Pomůcky: Různé předměty, které mohou sloužit jako zástupné rekvizity. Například vařečka, obruč, krabička...

Popis aktivity: Sedí se v kruhu a vedoucí ukáže dětem vybraný předmět, třeba vařečku. Úkolem dětí je vymyslet a předvést co jiného by to mohlo být, kdyby to nebyla vařečka. Ostatní, kteří zrovna nepředvádí, se snaží uhádnout o co by mohlo jít. Zde záleží na fantazii dětí, může to být lízátko, hřeben, zrcadlo... Takto se pokračuje, dokud mají děti nápady, poté se můžou předměty vyměnit a zkoušet vymýšlet něco jiného.

3.4.1.2 Lžeš

Cíl: Práce s kreativním myšlením, reagování na změny.

Délka: cca 10 minut

Popis aktivity: Děti utvoří z dvojice. Jeden z ní vypráví příběh a druhý poslouchá. V případě, že se posluchači nelíbí, kam příběh směřuje řekne vypravěči: lžeš a on musí dění v příběhu změnit. Po dokončení příběhu se děti vymění vyzkouší si roli toho druhého.

3.4.1.3 Tvoření slov

Cíl: Rozvoj myšlení a rozšiřování slovní zásoby.

Délka: cca 15 minut

Popis aktivity: Ten, kdo začíná vysloví nějaké písmeno, např. L. Další z dětí přidává písmeno s tím, že má vymyšlené nějaké slovo: E, (myslí si lepidlo). Pokračuje další a přidává G (myslí si legrace) apod. Tak se pokračuje po kruhu až se slovo dokončí. Děti se snaží o to, aby slovo neskončilo u nich, protože ten, kdo již nedokáže slovo nijak dál prodloužit získává trestný bod. Pokud nenapadne ani následující v pořadí, jak slovo prodloužit, začíná se s novým písmenem. Při tvoření slov musí děti přidávat písmena s tím, že ví že může vzniknout reálné slovo a případně to musí prokázat, když nikoho nenapadá, co tím myslel. [15]

3.4.1.4 Slovní zásoba

Cíl: Procvičení slovní zásoby a pohotovosti.

Délka: cca 15 minut

Pomůcky: papír, psací potřeby

Popis aktivity: Každé z dětí bude potřebovat tužku či pero a papír. Poté vedoucí vybere nějaké písmeno. Úkolem dětí bude vymyslet za 3–5 minut co nejvíce: slov, která začínají tímto písmenem; podstatných jmen/přídavných jmen/sloves na písmeno; slov která daným písmenem začínají i končí; slov, která dané písmeno obsahují dvakrát nebo třikrát. Poté vedoucí zvolí jiné písmeno a děti zase hledají slova. Dále se děti pokouší hledat co nejvíce slov s písmeny ňk vedle sebe. Také mohou zkusit hledat nejdelší slova bez samohlásek jako cvrnkls apod. či zkusit hledat rýmy na zvolená slova. [15]

Reflexe: Děti vzájemně sdílí, co se jim podařilo vymyslet. Pomocí ruky opět ukáží, jestli pro ně bylo snadné vymýšlet slova (ruka nahoře) nebo obtížné (ruka dole).

3.4.2 10:30 – 12:00 Nácvič představení

Čtvrteční dopoledne bude věnováno nácvič pohádky na sobotní vystoupení pro rodiče. Na základě úterních nápadů dětí, kdy měli možnost se zamyslet, jak předvést jednotlivé scény z pohádky, sepsali vedoucí tábora scénář vystoupení. Díky tomu, že scénář bude obsahovat některé z jejich nápadů, tedy že mají na výsledné podobě přímý podíl; se můžou s představením více sžít, protože bude vycházet opravdu z nich. A jelikož se v úterý také pracovalo s vcítěním se do toho, co je za chováním jednotlivých postav, budou si děti moct lépe představit jaké

emoce při hraní použít. Na základě tohoto postupného sžívání s příběhem by se jim mělo hrát lépe, než kdyby dostaly hotový scénář rovnou.

Role v představení rozdělí vedoucí na základě toho, jakých povahových rysů si u dětí za dobu tábora během aktivit všimli. Dítka, které si je jistější mluveným slovem, než hereckým vystupováním může dělat vypravěče. Děti, které jsou přirozeně stydlivější a zamlklejší dostanou vedlejší role, které nemluví. Ty o něco odvážnější dostanou roli s malou replikou, například jednotlivé měsíčky, kteří pomáhají Marušce s úkoly. A ty nejodvážnější, kteří projevují největší sebevědomí při pohybu na jevišti, zastanou role hlavní jako je Maruška nebo Holena.

3.4.3 13:00 – 14:30 Literární aktivity

3.4.3.1 Příběh ze tří částí

Cíl: Vyzkoušet si schopnost hledat rychlá řešení a pointu příběhu.

Délka: cca 10 minut

Popis aktivity: V této aktivitě jde o to složit krátký příběh jen ze tří částí. Ten, kdo začíná má za úkol říct KDO a KDE, jeho soused přidává, CO a poslední na řadě musí vymyslet ŘEŠENÍ situace. Například Marta se dívala na televizi – kdo, kde – z televize na ni vyskočil mimozemšťan – co – a sežral ji – řešení. Poté pokračuje další, kdo je na řadě s novým příběhem.

3.4.3.2 Kolektivní příběh

Cíl: Naučit se rozvíjet nápady druhých.

Délka: cca 25 minut

Pomůcky: papír, psací potřeby

Popis aktivity: Každé z dětí si vezme papír a tužku a začne psát příběh, napíše však pouze dvě věty. Poté papír přeloží tak aby byla vidět jen poslední věta a pošle papír kamarádovi vedle. Ten na napsanou naváže a rozvine ji znovu pomocí dvou vět a papír přeloží a pošle dál. Tak se posílají papíry, dokud se dětem nevrátí ty se, kterými začínaly (je dobré dát na papír značku aby si je poznaly). Každé z dětí bude mít originální příběh, který napsaly všechny společně.

[13]

Reflexe: Nejprve děti s pomocí palců líbí/nelíbí ukážou, jestli je bavilo psát společný příběh, nebo by raději vytvářely vlastní. Poté budou mít příležitost říct, co se jim na tom líbilo, a co bylo obtížné.

3.4.3.3 Tvořivé psaní

Cíl: Vyzkoušet si napsat vlastní příběh a zapojit kreativitu při jeho tvoření a uplatňování daných slov.

Délka: cca 45 minut

Pomůcky: psací potřeby, papír

Popis aktivity: Děti se rozptýlí po místnosti a najdou si místo, kde se jim bude pohodlně psát. Nejprve se zkusí uvolnit a naladit se na svůj dech a poté začnou psát. Pokaždé, když uplyne 90 sekund řekne vedoucí slovo, které musí děti hned zabudovat do příběhu. Celkem budou muset děti zapracovat do svých příběhů čtrnáct slov, přičemž u posledního slova je vedoucí upozorní, aby příběhy zakončily. Poté si děti hotové příběhy vzájemně přečtou. [13]

Reflexe: Po přečtení příběhů budou mít děti prostor k vyjádření se, jak se jim psalo, jestli měly dostatek tvůrčích nápadů, nebo se někdy zasekly apod.

3.4.4 15:00 – 16:00 Hra, literární aktivity

3.4.4.1 Král není doma

Cíl: Rozehřátí a vybití energie mezi klidnějšími aktivitami.

Délka: cca 10 minut

Popis aktivity: Jedno z dětí představuje krále a stojí uprostřed místnosti, ostatní jsou dvořané a jsou rozmístění po místnosti. Král se vrátil z bitvy a nemá dobrou náladu, a proto se všichni jeho dvořané snaží chovat tiše. Dělají pouze klidné aktivity jako čtení, vyšívání a podobně – pantomima dětí. Když, ale král zvolá král není doma, jsou všichni hluční, pobíhají okolo a nedbají dvorských pravidel. Když se ozve král je zase doma, opět se zklidní. [13]

3.4.4.2 Básně z infinitivů

Cíl: Vyzkoušet si napsat netradiční báseň.

Délka: cca 35 minut

Pomůcky: psací potřeby, papír

Popis aktivity: Úkolem dětí bude zkusit napsat báseň nebo krátký příběh pouze z infinitivů, tedy neurčitých tvarů sloves. Avšak tak aby báseň obsahovala děj a nebyla složená pouze z náhodně seskládaných infinitivů. Také básni vymyslí odpovídající název, který už nemusí být neurčitkem. Když se bude dětem dařit můžou napsat básní více. Vytvořené básně poté přednesou před ostatními.

Reflexe: Po přednesu bude příležitost k diskuzi nad tím, jak se dětem dařilo vytvářet báseň, co pro ně bylo nejtěžší. Budou mít taktéž příležitost ocenit báseň druhých.

Příklad básně: neslyšet zaspát nestíhat nesnídat obléct vyběhnou utíkat utíkat dorazit stihnout nastoupit vydechnout – CESTA DO ŠKOLY

3.4.4.3 Hra Christiana Morgensterna

Cíl: Procvičení logického myšlení a kombinačních schopností,

Délka: cca 10 minut

Pomůcky: papír, psací potřeby

Popis aktivity: Morgenstern byl básník z Německa, který žil na rozhraní devatenáctého a dvacátého stoléní. V jednom se svých děl vymyslel přesmyčky přírodopisných názvů. Vedoucí dětem přesmyčky nadiktuje a jejich cílem je bude rozluštit. Pampevlk – tyghart – děsnýš císařský – dědkučka maršál – pětikráska – lenostoj čtyřprstý – štikad' samec – ránoel meší – vidamýžd' – mžikev. [15]

Reflexe: Nejprve se děti dozví řešení. Poté s pomocí prostorové škály vyjádří, jak se jim aktivita líbila a dařila. Na pravou stranu si stoupnou ty, kterým se líbila a kterým se dařilo hádat slova; na levou, ty, které se tolik nebavily a nešlo jim to.

3.5 Pátek

Časový úsek	Činnost
8:30 – 9:00	Ranní kruh, dobrý anděl
9:00 – 10:00	Výroba kostýmů, rekvizit a kulis, aktivita

Časový úsek	Činnost
10:00 – 10:30	Svačina
10:30 – 12:00	Hra, dodělávání kulis
12:00 – 13:00	Oběd a polední klid
13:00 – 14:30	Nácvik představení
14:30 – 15:00	Svačina
15:00 – 16:00	Hry, hádání
16:00 – 16:30	Společný kruh, hodnocení dne
16:30	Odchod domů

3.5.1 8:30 – 9:30 Ranní kruh, dobrý anděl

Každodenní ranní kruh, kde se představuje plán dne a kdy děti mají příležitost říct na co těší a čím den ten žijí bude trochu ozvláštněn. Děti si při něm vylosují jméno kamaráda nebo kamarádku z tábora. Jejich úkolem bude dotyčnému ten den nějak nenápadně zpříjemňovat, dělat mu radost a pomáhat. Při závěrečném společném kruhu se aktivita vyhodnotí a odhalí se, kdo koho měl. Také si budeme s dětmi povídat o tom, jak se cítily, když se k nim někdo choval laskavě a jaké to bylo pro ně chovat se tak. Co bylo obtížné, co se jim na tom líbilo a proč bychom k sobě měli být srdeční a chovat druhé v úctě.

3.5.2 9:00 – 10:00 Výroba kostýmů, rekvizit a kulis

K provedení sobotního představení před rodiči budou děti, kromě naučených replik, potřebovat také kostýmy a kulisy. Aby bylo představení opravdu jejich, budou se podílet na jejich výrobě. Budou jim moct dát takovou podobu, která se jim bude líbit. Je to pro ně příležitost, jak ukázat svoji kreativitu a tvůrčího ducha zase jiným způsobem. Také to může být dobrý způsob toho, jak se projevit a ukázat svoje schopnosti pro ty děti, které jsou na pódiu stydlivější.

Na výrobu rekvizit a kulis budou mít děti nachystáno všechno potřebné. Barevné i obyčejné papíry, kartony, barvy, štětce, pastelky, tužky, lepidla, nůžky apod. K dispozici samozřejmě budou také vedoucí, kteří dětem v případě potřeby pomůžou. Pro účely představení vyrobí

koruny měsíčků (každý měsíček bude mít korunu s atributy, které se k němu vážou); papírová fialky, jahody a jablka; hůl/kyj pro vládnoucího měsíčka; kartonovou vatru okolo, které měsíčky sedí; zasněžený les z kartonů, chaloupku atd.

3.5.3 10:30 – 12:00 Hra, dodělávání kulis

3.5.3.1 Evoluce

Cíl: Hra slouží k pobavení a uvolnění.

Délka: cca 15 minut

Popis aktivity: Hra začíná tak, že všechny děti jsou „vajíčko.“ Chodí v dřepu a říkají kuli, kuli. Cílem hry je postupovat po evolučním řetězci nahoru až k člověku. Z vajíčka na slepici (předvádějí křídla a kokodákají), poté na psa (chodí po čtyřech a štěká), následuje opice (drbe se na hlavě a říká huhuhu) a nakonec člověk. Po řetězci postoupí děti, tak že hrají kámen, nůžky, papír. Můžou, ale vždy hrát jen se stejným druhem. Kdo vyhraje, postupuje na vyšší stupeň, a ten kdo prohraje na nižší.

3.5.4 13:00 – 14:30 Nácvič představení

Po obědové pauze bude opět prostor pro zkoušení představení. Od včerejška, kdy děti obdržely scénář už měly možnost naučit se své repliky z paměti a zkouška bude díky tomu plynulejší. V případě, že již budou suché kulisy a rekvizity, proběhne nácvič na sobotu i s nimi. To proto, aby se vyzkoušelo vše již ve finální podobě, každý věděl, co má dělat a sobotní zkouška těsně před příchodem rodičů už byla jen pilovací.

3.5.5 15:00 – 16:00 Hry, hádání

3.5.5.1 Asociace

Cíl: Trénování paměti a práce se slovní zásobou.

Délka: cca 10 minut

Popis aktivity: Aktivita se nejlépe hraje v kruhu. Ten, kdo začíná řekne libovolné slovo např. kniha. Jeho soused řekne slovo/asociaci, která ho v tu chvíli napadne jako první např. spisovatel. Tak se pokračuje po kruhu stejným způsobem. Třeba po dvou kolech (záleží však na počtu hráčů) se hra zastaví a jede se zpět tzv. rozplétá se. Raketa, protože kosmonaut, kosmonaut, protože měsíc... Až se vrátí zase na začátek. Když si nemůže ten, kdo zrovna rozplétá, vzpomenout, ostatní mu můžou pomoci. Hraje se i víckrát s tím, že další kola jsou těžší, jelikož se do toho pletou vzpomínky na slova z předchozí hry.

3.5.5.2 Hádání slov podle definic ze slovníku spisovné češtiny

Cíl: Přimět děti přemýšlet nad běžnými slovy jiným způsobem.

Délka: cca 20 minut (záleží na počtu definic)

Pomůcky: libovolné definice ze slovníku spisovné češtiny, papíry, psací potřeby (případně mazací tabulky s fixou)

Popis aktivity: Každé z dětí bude mít k dispozici papír a pero nebo mazací tabulku s fixou. Vedoucí přečte definici slova a děti mají za cíl uhodnout o jaké slovo se jedná. Zapišou si svoji odpověď. Po chvíli vedoucí vyzve děti, aby ukázaly svoje odpovědi a řekne jim o jaké slovo se jednalo. Dozví se tak, kdo slovo uhodnul správně a pokračuje se s další definicí.

Příklady definic:

- nevysoký kus nábytku tvořený deskou na nohách nebo na podstavci – STŮL
- kus nábytku určený ke spaní – POSTEL
- předmět potřebný při něj. činnosti jako pomůcka, náčiní – REKVIZITA
- válcovitá kuchyňská nádoba opatřená jedním n. dvěma uchy, obyč. poněkud vyšší než širší – HRNEC
- schránka, zpravidla opatřená víkem – KRABICE
- ... [16]

Reflexe: V rámci reflexe se děti podělí o to, jaké slovo je nejvíce překvapilo, jestli slovník spisovné češtiny někdy použily a pokusí se vymyslet, při jaké příležitosti by ho mohly využít.

3.5.5.3 Zabraň sednutí

Cíl: Práce s prostorovým vnímáním a komunikací, rozptýlení a uvolnění.

Délka: cca 15 minut

Pomůcky: židle pro každého hráče

Popis aktivity: Stejný počet židlí jako je dětí se rovnoměrně rozmístí po místnosti. Všechny děti až na jedno se posadí na židličky. Zůstává tedy volná jedna židle, ideálně nějaká v rohu místnosti. Dítě, které nesedí si stoupne na opačnou stranu místnosti a má za úkol posadit se na volnou židli, může však jít pouze krokem. Ostatní se mu snaží v sednutí zabránit tak, že když se k židli začne blížit, zasednou ji. V případě, kdy se zvednou ze své židle už se nemůžou

posadit na tu stejnou zpět, musí se posadit na jinou. To může být příležitost sednout si a vyhrát. Poté co se tak stane začíná se hrát znovu a úkol sednout si má ten, kdo v předchozím kole zapříčinil sednutí.

3.6 Sobota

Časový úsek	Činnost
8:30 – 9:00	Ranní kruh
9:00 – 9:20	Hra, slovní rozcvička
9:20 – 10:30	Nácvik představení
10:30 – 11:00	Příchod rodičů, sourozenců, prarodičů
11:00	Vystoupení O dvanácti měsíčkách
11:30	Společný oběd – opékání špekáčků, volná zábava

3.6.1 Hra, slovní rozcvička

3.6.1.1 Honička

Cíl: Uvolnění a odreagování před posledním nácvikem a vystoupením.

Délka: cca 10 minut

Popis aktivity: Jedná se o klasickou honičku, kdy jeden hráč (případně dva a víc) honí ostatní a ti se snaží utéct, ten, kdo je chycený hodí místo toho, kým byl chycen. První kolo může být obyčejné běhací, při druhém kole budou muset děti skákat snožmo a v posledním kole po jedné noze.

3.6.1.2 Slovní rozcvička

Potom co si děti během honičky protáhnou a rozhýbají tělo přijde chvíle na to, aby si procvičily také artikulaci a hlasivky. Jelikož je čeká vystoupení před rodiči je dobré se pořádně rozmluvit, aby se jim dobře přednášely repliky. Nejprve se děti několikrát zhluboka nadechnou. To jim pomůže zklidnit se a lépe se vyrovnat s možnou trémou. Tohle rychlé zklidnění můžou využít i bezprostředně před představením. Poté přijde čas na rozhýbání mimických svalů. Děti budou

frkat jako koně, špulit rty, cenit zuby, střídavě se usmívat a mračit, vyplazovat jazyk a rolovat ho. [17] Nakonec přijdou na řadu jazykolamy. Vedoucí můžou přinést několik základních např. drbu vrbu, strč prst skrz krk či tři sta třicet tři stříbrných stříkaček stříkalo na tři sta třicet tři stříbrných střech apod. Následně budou mít děti možnost představit některé ze svých oblíbených jazykolamů, které všichni společně vyzkouší.

3.6.2 9:20 – 10:30 Nácvik představení

Zbylý čas před příchodem rodičů bude věnovaný poslední zkoušce před finálním vystoupením. Nácvik bude probíhat už se všemi rekvizitami, kulisami a kostýmy.

3.6.3 10:30 – 11:00 Příchod rodičů, sourozenců, prarodičů

Po zkoušce již začnou postupně přicházet rodinní příslušníci. V zahradě centra, pro ně bude přichystáno posezení a voda k pití.

3.6.4 11:00 Vystoupení O dvanácti měsíčkách

V jedenáct hodin vyvrcholí týdenní snažení a setkávání dětí na táboře. Vystoupení, které nacvičovaly, předvedou svým blízkým. Zahrají rodičům svoji verzi pohádky O dvanácti měsíčkách od Boženy Němcové. Ti tak budou mít možnost shlédnout na čem jejich ratolesti po celý týden pracovaly, a to se týká jak hereckých výkonů, tak výtvarné práce na kulisách; a ocenit výsledky jejich úsilí potleskem a pochvalou.

3.6.5 11:30 Společný oběd – opékání špekáčků, volná zábava

Po skončení představení bude příležitost zůstat a prožít společné odpoledne v komunitě rodin, které se zde sešly. K obědu budou přichystány špekáčky, které si zájemci budou moct opéct nad ohněm. Nebude chybět ani chleba, kečup a hořčice. Po obědě bude volný program s příležitostmi ke vzájemnému poznávání. Děti z tábora a jejich sourozenci, kteří se na ně přišli podívat, můžou využít ke hrám hřiště, které se na zahradě centra nachází. Ostatní rodinní příslušníci mají možnost upevnit a navázat nové vztahy a přátelství. Vzájemně si sdílet svoje radosti a strasti ze života a najít u druhých pochopení a podporu, popřípadě radu. Z konce tábora se tak stane sobotní odpoledne pro rodiny a komunitu, ze kterého můžou návštěvníci načerpat energii do svého každodenního života a vytvořit nová přátelství a společenství. Centrum tak pomůže propojit skupiny, na které cílí: matky a otce, děti malé i ty školní a seniory.

Závěr

Bakalářský projekt se věnoval programu a organizační složce příměstského divadelního tábora. Podoba tábora jako příměstského byla zvolena na základě předchozích pozitivních zkušeností s příměstskými tábory, které organizace Centrum pro rodinu Veselí nad Moravou, pro niž je tento projekt plánován, v minulosti měla. Taktéž pomáhá vykrýt poptávku letní aktivity pro děti spojené s divadlem. V průběhu roku mají totiž děti možnost navštěvovat dramatický obor na Základní umělecké škole, ale o prázdninách se ve Veselí nad Moravou doposud žádná instituce divadlu nevěnuje.

Tuto skutečnost může změnit tento projekt, který nabízí program divadelního tábora. Jeho obsahem je nacvičení divadelního představení v podobě pohádky O dvanácti měsíčkách včetně výroby kulís a kostýmů; a následné zahrání rodičům. Dále se věnuje improvizacím technikám jako je například pyramida, roztočený brankář nebo expert ve studiu, které si děti budou moci vyzkoušet; a vůbec se dozvědět co to improvizace je. V rámci programu se taktéž budou věnovat psaní i vyprávění příběhů a tvoření netradiční básně z infinitivů. Navštíví představení profesionálního divadla a zúčastní se workshopu, který jim pomůže lépe vhlédnout do děje a pocitů, které se na pódiu odehrávali. Připraveno pro ně bude i několik akčních her na postřeh a pozornost a poznání sebe a nových kamarádů. Poslední den je plánované setkání rodin, která je jednou z hlavních cílových skupin centra.

V rámci projektu byla taktéž popsána nákladová složka jak tábora, tak samotného centra. Ve výdajích na tábor jsou započítané orientační ceny za náklady na stravování, materiál, přesuny a představení; i náklady za místo, které se odvíjí od nákladů centra, jelikož je tábor plánován do jeho prostor. Naopak je tábor zproštěn většiny výloh na instruktory, které budou tvořit dobrovolníci a vedoucí centra, a tak bude tábor moct být dostupnější. Ve výdajích centra pak hraje roli právě zmiňovaný nájem centra, které nesídlí ve vlastní budově. Dále pak centrum vynakládá peníze na pořádání akcí a přednášek v průběhu roku jako je např. Pohádkový les, rukodělný klub Ester či kluby pro matky s dětmi. Ty jsou náplní celoroční činnosti centra, které se práce taktéž věnuje.

Hlavní složkou projektu je však již zmiňovaný program, který může po drobných úpravách sloužit i jiné instituci, než je Centrum pro rodinu ve Veselí nad Moravou. Vede totiž děti k odvaze vystupování na jevišti, obhajobě svého názoru, ke kreativě i vzájemné spolupráci a na tyto schopnosti a hodnoty cílí i jiné organizace, které se věnují volnému času dětí.

Seznam literatury

- [1] Centrum pro rodinu. *Arcibiskupství olomoucké* [online]. Olomouc: Arcibiskupství olomoucké, © 2023 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.ado.cz/cemu-se-venuujeme/pastorace/centrum-pro-rodinu/>
- [2] *Téma: Centrum pro rodinu Veselí nad Moravou: Rozhovor s Lenkou Zemanovou, vedoucí centra*. Veselí nad Moravou. 21. 3. 2023.
- [3] *Centrum pro rodinu Veselí nad Moravou* [online]. Veselí nad Moravou: Centrum pro rodinu Veselí n. Mor., © 2023 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.veseli-nad-moravou.dopr.cz/>
- [4] *Zarazice* [online]. Veselí nad Moravou: Zarazice / KULTURNÍ CENTRUM VESELÍ NAD MORAVOU, © 2023 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.zarazice.cz/>
- [5] PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. Vyd. 3., aktualiz. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-711-6.
- [6] Tábory. *Dům dětí a mládeže Veselí nad Moravou* [online]. Veselí nad Moravou: Dům dětí a mládeže Veselí nad Moravou, © 2020 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.ddmveseli.cz/tabory>
- [7] RICHMOND, Dan, Camilla HODGE a Jim SIBTHORP. Sending children to camp: An analysis of decision-making by family income. *Family Relations* [online]. [cit. 2023-04-02]. ISSN 0197-6664. Dostupné z: doi:10.1111/fare.12730
- [8] Ceník jízdného integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje. *IDS JMK* [online]. Česká republika: KORDIS JMK, © 2020 [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: <https://content.idsjmk.cz/cenik/230301/Cenik.pdf>
- [9] SKUPINOVÉ CESTOVÁNÍ. *IDS JMK* [online]. Česká republika: KORDIS JMK, © 2020 [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: <https://www.idsjmk.cz/a/skupiny.html>
- [10] Edison!. *Národní divadlo Brno* [online]. Brno: Národní divadlo Brno, [1. 3. 2019] [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: <https://www.ndbrno.cz/cinohra/edison/>
- [11] *Dramatická výchova: encyklopedie her a technik nejen pro dramatařák /// výuka dramatické výchovy /// škola divadelní improvizace* [online]. Jaroslav Hejnic, [2023] [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://dramaticka-vychova.cz/>
- [12] MACHKOVÁ, Eva. *Jak se učí dramatická výchova: didaktika dramatické výchovy*. 2. vyd. Praha: Akademie múzických umění v Praze, Divadelní fakulta, katedra výchovné dramatiky, 2007. ISBN 978-80-7331-089-9.
- [13] MACHKOVÁ, Eva. *Metodika dramatické výchovy: zázobník dramatických her a improvizací*. 7., rozš. vyd. Praha: Artama, 1992. ISBN 80-7068-041-5.

[14] NdB nejen dětem: Doprovodný program. *Národní divadlo Brno* [online]. Brno: Národní divadlo Brno, [1. 3. 2019] [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://www.ndbrno.cz/ndb-nejen-detem/doprovodny-program/>

[15] ZAPLETAL, Miloš. *Velká encyklopedie her: Hry v klubovně*. Ilustroval Marko ČERMÁK. Praha: Olympia, 1986.

[16] *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. Ústav pro jazyk český, © 2011 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://ssjc.ujc.cas.cz/>

[17] HUBLOVÁ, Pavlína. Aktivita pro rozvoj řeči a komunikace. *Metodický portál RVP.CZ* [online]. Národní pedagogický institut České republiky, 6. 4. 2020 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/P/22464/aktivita-pro-rozvoj-rci-a-komunikace.html>